

Luftfartsskyddsåtgärder och kroppsskanning

Europaparlamentets resolution av den 23 oktober 2008 om luftfartsskyddsåtgärder och kroppsskanning – konsekvenser för de mänskliga rättigheterna, integriteten, den personliga värdigheten och dataskyddet

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 6 i EU-fördraget och artikel 80.2 i EG-fördraget samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten¹,
- med beaktande av artikel 108.5 i arbetsordningen och av följande skäl:
 - A. Kommissionen har lagt fram ett förslag till kommissionsförordning om komplettering av de gemensamma grundläggande skyddsreglerna för den civila luftfarten. Enligt förslaget ska det bland de tillåtna metoderna för säkerhetskontroll av passagerare på EU:s flygplatser också ingå så kallade kroppsskannrar, dvs. maskiner som med hjälp av en skanner producerar bilder av passagerarna som om de var nakna, vilket skulle motsvara en virtuell avklädning.
 - B. Kroppsskannrar kan vara en av de tekniska lösningar som krävs för att upprätthålla en hög säkerhetsnivå på europeiska flygplatser.
 - C. För att undvika att flygplatserna tillämpar olika bestämmelser krävs det en europeisk ram som garanterar de europeiska passagerarnas rättigheter vid användning av kroppsskannrar.
 - D. De åtgärder som föreslås är allt annat än endast tekniska till sin natur och får allvarliga konsekvenser för rätten till personlig integritet, dataskydd och personlig värdighet, och måste därför åtföljas av tillräckligt omfattande garantier.
 - E. I samband med förslaget till åtgärder har kommissionen inte utarbetat en konsekvensanalys med avseende på de mänskliga rättigheterna i enlighet med kravet i kommissionens meddelande av den 27 april 2005 om hur respekten för stadgan om de grundläggande rättigheterna ska upprätthållas i kommissionens lagstiftningsförslag (KOM(2005)0172). Kommissionen konsulterade inte heller Europeiska datatillsynsmannen, i enlighet med bestämmelserna i artikel 28.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter² eller den arbetsgrupp som inrättades enligt artikel 29, och inte heller Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter. Inga

¹ EUT L 97, 9.4.2008, s. 72.

² EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

undersökningar har heller gjorts av dessa maskiners eventuella inverkan på passagerarnas hälsa.

- F. Denna situation väcker frågor angående åtgärdens berättigande samt dess proportionalitet och nödvändighet i ett demokratiskt samhälle.
 - G. Detta förslag till åtgärd beträffande metoder för screening av passagerare, som har behandlats enligt det föreskrivande förfarandet med kontroll, kommer att följas av genomförandeåtgärder om krav och förfaranden för screening, vilka kommer att beslutas genom förfaranden där parlamentet så gott som helt saknar befogenheter.
 - H. Ingen mer omfattande, transparent och öppen debatt för passagerare, intressenter och institutioner på EU-nivå och nationell nivå har planerats om denna känsliga fråga som berör grundläggande medborgerliga rättigheter.
 - I. Effektiv säkerhet inom luftfartssektorn måste tryggas.
 - J. Kommissionens beslut att avskaffa förbudet mot vätskor senast i april 2010 är ett positivt steg framåt.
1. Europaparlamentet anser att villkoren för att fatta ett beslut inte ännu har uppfyllts eftersom grundläggande information fortfarande saknas, och uppmanar kommissionen att innan tidsfristen på tre månader löper ut
 - utarbeta en konsekvensanalys med avseende på de mänskliga rättigheterna,
 - konsultera Europeiska datatillsynsmannen, den arbetsgrupp som inrättades enligt artikel 29 och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter,
 - göra en vetenskaplig och medicinsk bedömning av eventuella hälsokonsekvenser av denna teknik,
 - utarbeta en ekonomisk och kommersiell konsekvensanalys samt en kostnads- och nyttoanalys.
 2. Europaparlamentet anser att detta förslag till åtgärd kan innebära att de genomförandebefogenheter som fastställs i grundinstrumentet överskrids, eftersom de planerade åtgärderna inte kan anses vara endast tekniska åtgärder relaterade till lyftfartsskyddet, utan åtgärder som får allvarliga konsekvenser för medborgarnas grundläggande rättigheter.
 3. Europaparlamentet anser därför att alla luftfartsskyddsåtgärder, inbegripet kroppsskannrar, bör respektera principen om proportionalitet som är berättigad och nödvändig i ett demokratiskt samhälle, och uppmanar därför Europeiska datatillsynsmannen, den arbetsgrupp som inrättades enligt artikel 29 och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter att brådskande i början av november 2008, lägga fram ett yttrande om kroppsskannrar.
 4. Europaparlamentet förbehåller sig rätten att låta EU:s rättstjänster granska om dessa åtgärder är förenliga med mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt att vida

nödvändiga kompletterande åtgärder.

5. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar och parlament.